

Henrikas Jasiūnas

1925-09-05 – 2015-08-09

Rugpjūčio 9 d., sekmadienį, per patį vidurdienį sustojo Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakulteto docento Henriko Jasiūno širdis ir užsibaigė ilgas, šviesus šio žmogaus gyvenimas.

Henrikas Jasiūnas gimė 1925 metų rugsėjo 5 dieną Rytų Aukštaitijoje, Gaspariškių kaimo valstiečių šeimoje. Mokėsi Antalieptės pradinėje mokykloje, 1938–1944 metais – Zarasų ir Utenos gimnazijose.

Anksti pradėjo švietėjo, pedagogo kelią: 1944–1945 metais dirbo Zarasų apskrities Šniukštų pradinės mokyklos vedėju, 1945–1950 – Zarasų apskrities švietimo skyriaus mokyklų inspektoriumi. Tais metais susiklostė pamatiniai Henriko Jasiūno asmenybės bruožai: veiklumas, siekis ugdyti Lietuvos dvasinę kultūrą, platus požiūris į švietimo uždavinius.

1950–1952 metais H. Jasiūnas studijavo matematiką Klaipėdos mokytojų institute, po to tęsė studijas Vilniaus universitete. Daugiau nei šešios dešimtys jo gyvenimo metų glaudžiai susijusios su Vilniaus universiteto fakultetu, kurio absolventai lėmė matematikos mokslo Lietuvoje tapsmą ir raidą.

Jau studijų metais H. Jasiūnas pradėjo dirbti Bendrosios matematikos katedros laborantu, asistentu, nuo 1960 metų – Tikimybių teorijos ir skaičių teorijos katedros vyresnioju dėstytoju, docentu. Daugiau kaip 20 metų jis talkino šios katedros vedėjui rektoriui J. Kubiliui plėtojant akademinę katedros veiklą. Apie penkiolika metų ėjo fakulteto prodekano pareigas.

H. Jasiūnas pradėjo mokslinį darbą nuo matematinės lingvistikos uždavinių, nagrinėjo tikimybių teorijos ribines teoremas ir 1975 metais apgynė fizikos-matematikos kandidato disertaciją. Vėliau atsidėjo matematikos istorijos klausimams, rašė straipsnius ir rengė Lietuvos matematikos mokslo ir švietimo istorijai skirtus leidinius.

H. Jasiūnas rūpinosi, kad išaugtų Lietuvos matematinė kultūra: kiltų mokslinių tyrimų lygis, stiprėtų matematikos mokymas ir dėstymas. Suprasdamas, kad matematinius talentus būtina pastebėti jau mokykloje, jis rūpinosi matematikos švietimu: organizavo populiarios matematinės literatūros leidybą, įsteigė ir globojo neakivaizdinę matematikų mokyklą. Daugelis žymių Lietuvos matematikų yra jam dėkingi už pagalbą ir paramą renkantis mokslininko likimą.

Tačiau jam rūpėjo ne vien tik matematikos mokslo ir švietimo raida. Jis visą gyvenimą siekė ugdyti ir puoselėti Lietuvos kultūrą, saugoti jos istorinę atmintį, įkvėpti ir telkti šiai veiklai žmones.

Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejų H. Jasiūnas suvokė kaip galimybę atverti Lietuvos istoriją ir ugdyti pasididžiavimo savo tėvyne jausmą. Jis daug prisidėjo, kad universiteto jubiliejus taptų tikra nacionaline švente. 1983 metais H. Jasiūnas įgyvendino

didįjį savo sumanymą: įsteigė Lietuvos matematikų muziejų. Muziejuje kaupiami meno kūriniai, matematikos raidą Lietuvoje atspindintys daiktai, dokumentai. Čia lankosi mokytojai, moksleiviai, universiteto absolventai, svečiai. Prieš atgaunant Lietuvos nepriklausomybę apsilankymas šiame muziejuje teikė galimybę išgirsti tikrą, nenuglaistytą tiesą.

Už savo veiklą H. Jasiūnas 2005 metais buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

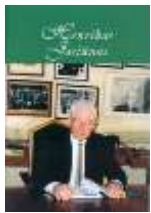
H. Jasiūnui, rodos, buvo įgimtas gebėjimas džiaugtis kitų darbais, laimėjimais labiau negu savo, matyti visų pirma kiekvieno žmogaus geruosius bruožus. Tai nušviečia ir sušildo mūsų pasaulį.

Nebegirdėsime padrašinančio Henriko Jasiūno žodžio. Tačiau jausime jo atminimo šilumą.

Matematikos ir informatikos fakulteto bendruomenė

(Perspausdinta iš „Universitas Vilnensis“, 2015 m. rugsėjis, Nr. 5)

Plačiau apie Henriką Jasiūną ir jo darbus:

Henrikas Jasiūnas. Gyvenimo ir veiklos apžvalga / Vita Verikaitė. Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakultetas, 2005 ir 2013, 66 p.

Henrikas Jasiūnas. Darbai ir dienos / Rima Stančikienė ir Vita Verikaitė. Vilniaus universiteto leidykla, 2011, 343 p.

Lietuvos matematikų muziejaus svetainė <http://www.matmuziejus.mif.vu.lt/> / V. Stakėnas